

Київський національний торговельно-економічний університет
Кафедра світової економіки

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Конкурентна стратегія підприємства – суб'єкта міжнародної економічної діяльності»

(на матеріалах ТОВ «АГРОФІРМА «РОЗДОЛЬНЕ»)

Студентки 1 курсу група
7м ФМТП,
спеціальності 051
«Економіка» спеціалізації
«Міжнародний бізнес»

підпис студента

Хромов О.Б.

Науковий керівник
док. екон. наук
професор

підпис наукового керівника

Федун Ігор
Леонідович

Гарант освітньої програми
канд. екон. наук
професор

підпис гаранта

Калюжна Н.Г.

Київ 2020

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗРОБКИ І РЕАЛІЗАЦІЇ КОНКУРЕНТНИХ СТРАТЕГІЙ ПІДПРИЄМСТВА В МЕД.....	7
1.1. Конкурентна стратегії як основа розвитку підприємства- суб'єкта міжнародної економічної діяльності	7
1.2. Аналіз світового ринку аграрної продукції	12
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ КОНКУРЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА-СУБ'ЄКТА МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	20
2.1. Аналіз показників фінансово-економічної діяльності ТОВ «Агрофірма «Роздольне».....	20
2.2. Оцінка ефективності конкурентної стратегії ТОВ «Агрофірма «Роздольне».....	25
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ КОНКУРЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ ТОВ «АГРОФІРМА «РОЗДОЛЬНЕ».....	31
3.1. Розробка комплексу заходів удосконалення конкурентної стратегії ТОВ «Агрофірма «Роздольне» на ринку аграрної продукції	31
3.2. Прогнозна оцінка запропонованих заходів для ТОВ «Агрофірма «Роздольне».....	37
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	43
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	45
ДОДАТКИ.....	48

АНОТАЦІЯ

Хромов О. Б. «Конкурентна стратегія підприємства – суб'єкта міжнародної економічної діяльності».

Випускна кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра за спеціальністю 051 «Економіка» спеціалізації «Міжнародний бізнес». Київський національний торговельно-економічний університет, 2020.

У випускній кваліфікаційній роботі проведено аналіз міжнародного ринку аграрної продукції, здійснено аналіз фінансово-господарської діяльності компанії ТОВ «АГРОФІРМА РОЗДОЛЬНЕ»; дано оцінку факторам впливу зовнішнього середовища на діяльність ТОВ «АГРОФІРМА РОЗДОЛЬНЕ» з відповідним аналізом ефективності функціонування, забезпечивши відповідну розробку комплексу заходів удосконалення конкурентної стратегії з відповідною прогнозною оцінкою ефективності запропонованих заходів для ТОВ «АГРОФІРМА РОЗДОЛЬНЕ» за умови впровадження наданих пропозицій.

Ключові слова: конкуренція, конкурентна стратегія, фінансово-господарська діяльність, ефективність, оцінка ефективності.

SUMMARY

Hromov O.B. «Competitive strategy of enterprise - subject of international economic activity».

Graduate qualification work for the master's degree in specialty 051 "Economics" specialization "International Economics". Kyiv National University of Trade and Economics, 2020.

ВСТУП

Парадигма сучасного стратегічного управління підприємством ґрунтується на пріоритетності й важливості розвитку його внутрішніх та зовнішніх можливостей та компетентностей. Їх особливості і механізм удосконалення представляють собою один із ключових факторів конкурентоспроможності. Необхідність реалізації процесів пошуку, формування і розвитку конкурентних переваг обумовлює створення системи управління ними.

Це зумовлює актуальність проблеми опанування та творчого використання фахівцями економічного та управлінського профілю сучасної світової теорії управління конкурентоспроможністю підприємства, його організаційно-методичного забезпечення та практичного інструментарію.

Актуальність теми. Полягає в тому, що конкурентоспроможність підприємств в Україні зумовлюється передусім складністю та неоднозначністю процесів формування ринкових економічних відносин і тим зрушенням, що відбуваються внаслідок інтеграції у світогосподарські процеси.

Внаслідок вищевказаних процесів ключовим напрямком удосконалення конкурентної стратегії на міжнародному рівні стає пошук ефективної стратегії розвитку, яка на сьогоднішній день виступає як системним, стратегічним координуванням традиційних бізнес-функцій в рамках певної компанії для зміцнення стратегічних позицій і діяльності компанії за допомогою формування конкурентних переваг і координації процесів створення додаткових цінностей для партнерів.

Ступінь наукової розробленості.

Значний вклад у дослідження питань формування стратегій міжнародної конкуренції внесли такі зарубіжні вчені, як І. Ансофф , М. Портер , Д. Рікардо , А. Сміт , Й. Шумпетер , Дж. Мілль , А. Маршалл , і вітчизняні – О.Кузьмін, Н.Горбаль, І.Піддубний, І.Должанський та інші. В своїх працях вони розглядали питання стратегічного управління міжнародним бізнесом в сучасних умовах, аналізували передумови і умови ефективної роботи фірми на зовнішньому ринку на основі створення і розвитку конкурентних переваг, теоретичні і практичні

аспекти розробки і реалізації міжнародних стратегій фірми в умовах міжнародної конкуренції, поняття та види стратегій міжнародної конкурентоспроможності, глобальні стратегії підприємств тощо. Ступінь розробленості перелічених наукових дискурсів різний. Так, питанням сутності та класифікації стратегій міжнародної конкурентоспроможності підприємств приділено найбільше уваги, а от питання сутності стратегії міжнародної ринкової конкуренції підприємств, особливостей формування міжнародних конкурентних стратегій галузей та національних економік, їх класифікації досліджені недостатньо.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є аналіз теоретичних підходів та прикладних інструментів конкурентної стратегії підприємства в міжнародній економічній діяльності та напрямів удосконалення процесів її розробки на прикладі ТОВ «АГРОФІРМА «РОЗДОЛЬНЕ».

Для досягнення поставленої мети в роботі необхідно вирішити наступні завдання:

- висвітлити суть і значення конкурентних стратегій підприємства-суб'єкта міжнародної економічної діяльності;
- провести аналіз міжнародного аграрного ринку;
- здійснити аналіз фінансово-господарської діяльності компанії;
- оцінити ефективності конкурентної стратегії ТОВ «АГРОФІРМА «РОЗДОЛЬНЕ» як суб'єкта міжнародних відносин;
- розробити комплекс заходів удосконалення конкурентної стратегії ТОВ «АГРОФІРМА «РОЗДОЛЬНЕ»;
- спрогнозувати показники ефективності запропонованих заходів для ТОВ «АГРОФІРМА «РОЗДОЛЬНЕ» за умови впровадження наданих пропозицій на наступні три роки.
- *Об'єктом дослідження* є процес розробки конкурентної стратегії підприємства в міжнародній економічній діяльності.
- *Предметом дослідження* є теоретичні та прикладні аспекти розробки конкурентної стратегії підприємства в міжнародній економічній діяльності.

Методи дослідження. Теоретичною і методологічною основою проведених досліджень стали наукові концепції і теоретичні розробки провідних вітчизняних і закордонних учених в царині конкуренції та розробки конкурентної стратегії. У процесі досліджень застосовувались: метод теоретичного узагальнення та порівняння, індукції та дедукції, системний метод, метод синтезу та методи аналізу та динаміки.

Структура та обсяг випускної кваліфікаційної роботи. Логіка проведеного дослідження зумовила наступну структуру роботи, яка складається зі вступу, трьох розділів, шести підрозділів, висновків та списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 56 аркушів. Список використаних джерел містить 42 найменування.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ РОЗРОБКИ І РЕАЛІЗАЦІЇ КОНКУРЕНТНИХ СТРАТЕГІЙ ПІДПРИЄМСТВА В МЕД

1.1. Конкурентні стратегії як основа розвитку підприємства-суб'єкта міжнародної економічної діяльності

В умовах становлення ринкових відносин стратегічне управління є одним із найважливіших факторів успішного функціонування підприємства. Розробка стратегій виходить на перший план, оскільки для здійснення міжнародної економічної діяльності необхідний повний аналіз свого потенціалу перед прийняттям остаточних управлінських рішень. Кожне підприємство, яке діє в умовах ринкової економіки, розробляє стратегію своїх дій, спрямовану на досягнення конкурентних переваг на міжнародному ринку [22].

Конкуренція, як складова ринкового механізму господарювання, багато в чому визначає ціни, обсяги і структуру ринку споживчих благ та послуг, взаємодію виробників та споживачів. У свою чергу, підприємництво, як особливий тип господарювання, реалізує свою інноваційну, творчу природу лише за умов існування конкурентного середовища. Внаслідок конкуренції створюється зацікавленість в удосконаленні виробництва, збуту, управління та інших сторін підприємницької діяльності. Тим самим конкуренція сприяє продуктивному бізнесу, створює спонукальні мотиви для зниження витрат виробництва, оновлення продукції, знаходження нових форм задоволення потреб споживачів [1].

Перш ніж проводити конкурентний аналіз та визначати найбільш прийнятні стратегії, необхідно дослідити саме поняття «конкуренції» та «конкурентної стратегії», а також розглянути види стратегій конкуренції за різними класифікаціями.

Вітчизняній економічній літературі приділяється значна увага дослідженню поняття «конкуренція». Різноманіття наукових поглядів на це питання свідчить

про неоднозначність підходів до його розуміння та необхідність у поглибленні теоретичних досліджень такого важливого елемента сучасної світової економіки.

Зокрема, цій проблематиці присвячено праці таких економістів, як І. Ансофф , М. Портер , Д. Рікардо , А. Сміт , Й. Шумпетер , Дж. Мілль , А. Маршалл , Г. Азоев , Р. Фатхутдінов , З. Борисенко , В. Лагутіна та інших вчених.

У роботах М. Портера також детально досліджено міжнародну конкуренцію як економічну категорію, її форми та шляхи підвищення. Вище названі науковці по праву вважаються корифеями у теорії конкуренції .

Конкуренція стимулює розвиток науки і техніки, сприяє міжнародній співпраці, підвищенню ефективності суспільного виробництва. Відповідно, з одного боку, вона є рушійною силою, могутнім поштовхом розвитку всіх сфер життя суспільства, з другого – захищає кожного окремого споживача, забезпечуючи йому широкий вибір товарів і послуг за доступними конкурентними цінами [13, с. 17]. Тобто конкуренція є тим механізмом, який встановлює ціну на рівні, за якого досягається ринкова рівновага і забезпечується оптимальний розподіл ресурсів і доходів [14, с. 29-30].

Питання щодо сутності конкурентоспроможності розглядаються багатьма вітчизняними та зарубіжними вченими та науковцями. Щоб глибше зрозуміти сутність даного поняття, необхідно розглянути найбільш поширені його визначення:

1) Конкурентоспроможність – властивість товару, послуги, суб'єкта ринкових відносин виступати на ринку нарівні з присутніми там аналогічними товарами, послугами чи конкуруючими суб'єктами ринкових відносин (Портер М.) [15, с.17].

2) Конкурентоспроможність компанії – це міра реальної сили організації в кожному сегменті, об'єктивна оцінка здатності компанії задовольнити потреби кожного сегмента в порівнянні з конкурентами (Макдоналд М., Данбар Я.) [16, с.28].

3) Конкурентоспроможність – характеристика товару, яка відображає його відмінність від товару-конкурента, з одного боку, за ступенем відповідності однієї

і тієї ж суспільної потреби, а з іншого – за рівнем витрат на задоволення цієї потреби (Кретов І.І.) [17, с. 24].

4) Конкурентоспроможність об'єкта – це його здатність конкурувати (управляти своїми конкурентними перевагами, змагатися) з аналогічними об'єктами на даному ринку в даний час (Фатхутдінов Р.А.) [18, с.38].

5) Конкурентоспроможність організації – це здатність успішно оперувати на конкретному ринку (регіоні збуту) в даний період часу шляхом випуску та реалізації конкурентоспроможних виробів і послуг (Хруцький В.Е., Корнєєва І.В.) [19,с.67]. У сучасній теорії та практиці наявні безліч невирішених проблем, пов'язаних із відсутністю єдиного підходу до класифікації конкурентних стратегій, складністю адаптації існуючих стратегій до вітчизняних умов та проблемою розробки й реалізації оригінальної конкурентної стратегії, яку важко скопіювати.

Такі західні вчені, як М. Портер, Г. Мінтцберг, Г. Хамел і К.К. Прахалад, М. Трейсі й Ф. Вірсема, І. Ансофф, А.А. Томпсон і А.Дж. Стрікленд займалися дослідженням різних типів конкурентних стратегій та методів їх впровадження в умовах розвинутої економіки. Проте, наше бізнес-середовище має суттєві відмінності з нею і вимагає дещо іншого підходу. Саме тому, вітчизняні вчені, такі як З.Є. Шершньова, В.Є. Оборська, В.Д. Маркова, О.С. Віханський, Р.А. Фатхутдінов, також займаються детальним аналізом конкурентних стратегій.

В ієрархії стратегій існують три рівні: корпоративна стратегія, бізнесстратегія та функціональна стратегія. Місце конкурентної стратегії знаходиться на рівні бізнес-стратегій, що є недостатньо дослідженим провідними науковцями у сфері стратегічного управління.

Засновником конкурентної стратегії вважається М. Портер, який зазначив, що «конкурентна стратегія передбачає наступальні або оборонні дії, які застосовуються з метою захисту позиції від п'яти конкурентних сил» [15].

Дещо інше поняття даного терміну пропонують А.А. Томпсон і А. Дж. Стрікленд: «стратегія конкуренції компанії містить в собі підходи до бізнесу та ініціативи, які вона використовує для залучення клієнтів, ведення конкурентної

боротьби і укріплення своєї позиції на ринку» [20]. У класифікації конкурентних стратегій М. Портер виділяв їх три основні види: стратегія лідирування у витратах, стратегія диференціації та стратегія фокусування.

Стратегія лідирування на основі зниження витрат базується на оптимізації всіх частин виробничо-управлінської системи: - виробничих потужностей, які використовують технологічні переваги великомасштабного виробництва; - рівня витрат на сировину, енергоносії; - продуктивності праці; - структури системи розподілу тощо, тобто орієнтуванні на високий рівень показників ефективності виробництва.

Суть стратегії диференціації полягає в наданні продукту чи послугам унікальних особливостей і проявляється в розвитку брендів зі специфічними характеристиками, широкому асортименті подібних брендів, особливому дизайні упаковки, унікальності продукції за стилем і смаком, повноті портфелю брендів (присутності брендів у всіх ринкових сегментах – цінових, за видами тари, за об'ємом упакування та ін.), різноманітності послуг та якісному спілкуванні зі споживачем.

Стратегія фокусування ґрунтується на отриманні (формуванні) конкурентних переваг і закріпленні ринкової позиції на досить вузькому сегменті ринку (за продуктовою або географічною ознакою). Прикладом такої стратегії може бути фокусування зусиль в окремому регіоні чи області України. Стратегія фокусування є актуальною, коли фірма не має достатніх виробничих потужностей і конкурентної позиції на великому сегменті ринку [15].

А.А. Томпсон і А. Дж. Стрікленд пропонують більш розширену класифікацію, виділяючи п'ять видів конкурентних стратегій [20]: стратегія лідирування у витратах, що передбачає зниження повних витрат виробництва товару або послуги, тим самим залучає велику кількість покупців; стратегія широкої диференціації направлена на надання товарам компанії специфічних рис, які відрізняють їх від товарів фірм-конкурентів, що сприяє залученню більшої кількості покупців; стратегія оптимальних витрат дає можливість покупцям отримати за свої гроші більшу цінність за рахунок сполучення низьких витрат і

широкої диференціації продукції. Завдання полягає в тому, щоб забезпечити оптимальні (найнижчі) витрати і ціни відносно виробників продукції з аналогічними рисами і якістю; сфокусована стратегія, або стратегія ринкової ніші на основі низьких витрат, орієнтована на вузький сегмент покупців, де фірма випереджає своїх конкурентів за рахунок більш низьких витрат виробництва; сфокусована стратегія, або стратегія ринкової ніші на основі диференціації продукції, задається метою забезпечити представників обраного сегменту товарами або послугами, які найбільш повно відповідають їхнім смакам і вимогам.

Перед прийняттям управлінських рішень щодо виходу на зовнішні ринки, керівництво повинне оцінити реальні можливості та масштаб міжнародної економічної діяльності на конкретному підприємстві. Адже, недоцільно буде витратити багато зусиль та коштів на розробку зовнішньої конкурентної стратегії, якщо міжнародна економічна діяльність займає незначне місце в загальних результатах діяльності компанії. Водночас, при збільшенні ролі міжнародної економічної діяльності на підприємстві, варто звернути особливу увагу на розробку спеціальних стратегій, системи міжнародного стратегічного менеджменту та реалізацію стратегічного контролю [21, с.103].

Поширеним явищем для багатьох підприємств являється проблема реалізації вибраної стратегії через ряд наступних причин: некоректний аналіз та помилкові висновки; передбачувані зміни у зовнішньому середовищі; неправильне використання внутрішнього потенціалу компанії для реалізації стратегії.

Для успішної реалізації конкурентної стратегії, перед підприємством постає питання щодо виконання наступних вимог: правильне структурування цілей стратегії; доведення поставлених цілей до працівників та забезпечення їх коректного сприйняття; чіткий план дій по реалізації стратегії; забезпечення усіма необхідними ресурсами.

Крім того, необхідно враховувати основні фактори, які визначають стратегію: переваги компанії; цілі компанії; інтереси вищого керівництва;

кваліфікація персоналу; зобов'язання компанії; ступінь залежності від зовнішнього середовища; фактор часу; фінансові результати.

Враховуючи усі вищезазначені вимоги, керівництво фірми здійснює вибір зовнішньої конкурентної стратегії на основі трьох складових: ключових факторів, які характеризують стратегію; результатів аналізу портфеля продукції; альтернативних варіантів стратегій.

При виборі стратегій основну роль повинні відігравати конкурентні переваги, якими володіє підприємство, враховуючи конкурентні бар'єри, які виникають на шляху до досягнення поставлених цілей. Відповідно до цього, усі фірми можна поділити на дві групи: сильні та слабкі, в яких підхід до вибору стратегії зовсім різний.

Політика сильної фірми полягає у максимальному використанні переваг лідируючого положення, посиленню позицій і розвитку бізнесу в нових видах діяльності та на нових ринках. В той же час, слабкі фірми повинні обирати стратегії, які виведуть їх на новий рівень економічної діяльності.

Для українського бізнесу поширені три основні способи виходу на зовнішній ринок: експорт; спільна підприємницька діяльність; стратегія прямого інвестування [22, с.84].

Застосовуючи стратегію експорту, підприємство виготовляє свої товари у власній країні, пропонуючи їх на експорт. Переваги цього способу наступні: потребує мінімальних змін у товарному асортименті підприємства, його структурі; потребує мінімальних інвестиційних витрат та поточних грошових зобов'язань; забезпечує мінімальний ризик при вході на ринок та легкість виходу.

Стратегія виходу підприємства на зовнішні ринки за рахунок створення спільних підприємств ґрунтується на поєднанні його зусиль із ресурсами комерційних підприємств країни партнера з метою створення виробничих та маркетингових потужностей. Міжнародний маркетинг виділяє чотири види суб'єктів підприємницької діяльності: ліцензування; виробництво за контрактом; управління за контрактом; підприємства спільного володіння.

Стратегія прямого інвестування полягає в тому, що в процесі ведення зовнішньої торгівлі, з часом підприємство засновує за кордоном власні виробничі філії для виготовлення товарів МЕД.

Після вибору керівництвом стратегії, її затвердження та реалізації необхідно провести оцінку її ефективності. Це здійснюється у вигляді аналізу вирішальних факторів її формування. Саме результат оцінки дозволяє визначити, чи приведе вибрана стратегія до досягнення підприємством своїх цілей.

Підсумовуючи усе вищевказане, можна зробити висновок, що існує значна кількість стратегій проникнення на зовнішній ринок. Детальний аналіз діяльності підприємства та його потенціалу дозволить обрати ту, яка найбільш повно задовольнить поставлені завдання. Крім того, необхідно дослідити конкурентоспроможність товару та підприємства в цілому, визначити конкурентні переваги та фактори, які їх визначають на міжнародному ринку.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ КОНКУРЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ ПІДПРИЄМСТВА – СУБ'ЄКТА МІЖНАРОДНОРІ ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. Аналіз показників фінансово-економічної діяльності ТОВ «Агрофірма «Роздольне»

Товариство з обмеженою відповідальністю "Агрофірма "Роздольне" є провідним гравцем на ринку аграрної продукції, засновано 22 лютого 2012р. та зареєстровано у державному реєстрі як юридична особа.

01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур; 01.41 Розведення великої рогатої худоби молочних порід; 01.45 Розведення овець і кіз; 01.46 Розведення свиней; 01.47 Розведення свійської птиці; 01.49 Розведення інших тварин; 01.61 Допоміжна діяльність у рослинництві; 01.62 Допоміжна діяльність у тваринництві; 01.63 Після урожайна діяльність; 01.64 Оброблення насіння для відтворення; 42.91 Будівництво водних споруд; 42.99 Будівництво інших споруд, н. в. і. у.; 49.41 Вантажний автомобільний транспорт; 41.20 Будівництво житлових і нежитлових будівель. Основним ж видом є 01.11 Вирощування зернових культур (крім рису), бобових культур і насіння олійних культур.

Розглянемо основні показники фінансово-господарської діяльності підприємства у табл. 2.1. Для більш достовірності аналізу фінансово-господарської діяльності та враховуючи те що в фінансовій звітності наведено показники як на початок року так і в кінці, вважаємо за необхідність розрахувати середні показники, що на нашу думку достовірніше дозволить в подальшому визначати відповідні показники які характеризуватимуть ефективність досліджуваного підприємства.

Досліджуване підприємство має позитивну тенденцію до розвитку та зростання. Зокрема, вартість активів за 5 років зросла на 29,4%, а вартість основного капіталу – на 72,5%. Підприємство за досліджуваний період покращує свою технічну базу, що в перспективі дозволить отримувати здешевлення

логістичних витрат.

Маючи хороший потенціал для зростання, компанії доцільно більше уваги приділити розвитку зовнішньоекономічної діяльності у наступних періодах.

Таблиця 2.1

Основні показники фінансово-господарської діяльності

ТОВ «Агрофірма «Роздольне» за 2015 – 2019 рр

Показники	Станом на 31 грудня					Абсолютне відхилення, тис. грн.		Темп приросту, %	
	2015	2016	2017	2018	2019	2018-2019	2015-2019	2018-2019	2015-2019
Середньорічна вартість активів, тис. грн.	5255460	6111000	6349639	6641275	6801242	159968	1545782	2,4	29,4
Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	788319	916650	1048773	1229734	1359654	129920	571335	10,6	72,5
Реалізовано продукції, тис. грн.	4755643	2388929	1916754	4116432	4045059	-71374	-710584	-1,7	-14,9
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	3233837	1648360	1341729	2922666	2912443	-10224	-321395	-0,3	-9,9
Матеріальні витрати, тис. грн.	2515473	1573794	1085481	2521113	2507936	-13178	-7537	-0,5	-0,3
Витрати на оплату праці, тис. грн.	32648	34398	35289	35931	36339	408	3691	1,1	11,3
Чисельність працюючих, чол.	114	116	117	119	121	2	7	1,5	6,2
Чисельність промислово-виробничого персоналу, чол.	91	98	98	102	102	0	11	0,0	11,5
Чистий прибуток, тис. грн.	944319	39982	320458	237797	503071	265274	-441249	111,6	-46,7
Фондовіддача	10,5	4,6	3,2	5,8	5,3	-0,5	-5,3	-11,1	-50,7
Фондомісткість	0,4	0,7	0,9	0,5	0,5	0,0	0,2	12,5	102,8
Фондоозброєність	15160	16370	18729	21203	23443	2240	8283	10,6	54,6
Продуктивність праці персоналу, тис. грн. / чол.	73164	36195	28609	60536	58623	-1913	-14541	-3,2	-19,9
Матеріаломісткість продукції, %	115,5	117,3	119,0	113,8	123,9	10,2	8,4	8,9	7,3
Середня заробітна плата, грн.	25114	26059	26335	26420	26333	-87	1219	-0,3	4,9

Джерело: укладено та розраховано автором на основі звітності підприємства

Основними сильними сторонами ТОВ «АГРОФІРМА «РОЗДОЛЬНЕ» є:

1. Компанія збільшує технічне оснащення, що дозволяє збільшувати обсяги

реалізації у майбутньому;

2. Зростання матеріаломісткості продукції свідчить про зменшення витрат на організацію збуту, в майбутньому така тенденція дозволить створювати більш конкурентоспроможну ціну;

3. Підприємство нарощує кількість персоналу і забезпечує його високою заробітною платою, що у майбутньому дозволить сформувати штат висококваліфікованих працівників, що здатні вивести продукцію на нові ринки. Розглянемо основні показники фінансового стану досліджуваного підприємства у табл. 2.2.

Таблиця 2.2

Основні показники фінансового стану ТОВ «Агрофірма «Роздольне» за 2015 – 2019 рр

Показники	Станом на 31 грудня				
	2015	2016	2017	2018	2019
Коефіцієнт загальної ліквідності	1,21	1,21	1,22	1,24	1,32
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,14	1,14	1,14	1,16	1,21
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,08	0,08	0,09	0,1	0,11
Чистий оборотний капітал	789418	917927,5	966024,5	1064190,7	1304703,7
Рентабельність активів, %	17,9	0,6	5,0	3,5	7,4
Рентабельність реалізації, %	19,8	1,6	16,7	5,7	12,4
Рентабельність операційної діяльності, %	40,5	26,3	39,2	35,9	25,9
Коефіцієнт покриття (загальної ліквідності)	0,3	0,3	0,32	0,35	0,39
Коефіцієнт забезпеченості стабільними джерелами фінансування	0,3	0,3	0,32	0,35	0,39
Коефіцієнт маневреності власних коштів	0,5	0,5	0,48	0,46	0,49
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	0,18	0,18	0,18	0,2	0,24
Коефіцієнт оборотності активів	0,9	0,39	0,3	0,62	0,59
Тривалість обороту активів, днів	705,9	1634,0	2116,0	1030,5	1074,0
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	1,06	0,46	0,36	0,76	0,74
Тривалість обороту оборотних активів, днів	600,0	1388,9	1766,5	839,7	859,3
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	1,23	0,53	0,42	0,89	0,88
Період погашення дебіторської заборгованості	520,9	1205,7	1519,9	716,9	723,1
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	1,29	0,56	0,44	0,95	0,98
Період погашення кредиторської заборгованості, днів	494,0	1143,4	1444,6	674,6	653,3

Джерело: укладено та розраховано автором на основі звітності підприємства

Аналіз фінансового стану, проведеного у табл.2.2 показує, що підприємство є ліквідним, воно має хороші показники ліквідності. Рентабельність хоча є нестабільною, однак у 2019 році показник рентабельності активів вийшов на рівень 7,4%, а показник рентабельності реалізації складає 12,4%, що є нормальним показником.

Що стосується фінансової стійкості та оцінювання джерел фінансування, то з кожним роком фінансова стійкість компанії покращується за рахунок зростання власного капіталу шляхом збільшення прибутковості (табл. 2.2). Зазначимо, що підприємство має значні проблеми із погашенням дебіторської заборгованості. При здійсненні можливості оптимізації розрахунків із покупцями та замовниками, компанія змогла би вивільнити значну частину капіталу, яку можна спрямувати на розширення обсягів діяльності, зокрема для виходу на зовнішні ринки у більшому обсязі.

Як вже згадувалося, підприємство займається експортом та імпортом продукції. Основні доходи підприємство отримувало від експорту зернових до різних кран світу. Однак сьогодні підприємство більше орієнтується на вітчизняні ринки.

Проаналізуємо основні показники фінансово-господарської діяльності підприємства (табл. 2.3).

Отже, з таблиці бачимо, що частка чистого доходу від експорту продукції у загальній сумі чистого доходу спадає з 86,1% у 2015 році до 30,2% у 2019 році. При цьому обсяг чистого доходу від імпорту продукції у 2016 році зменшився на 2796 тис. грн., або на 33,3%, проте вже у 2017 році було збільшення даного показника на 90,2 тис. грн., або на 10%, у 2018 році чистий дохід від реалізації імпортової продукції збільшився на 1835 тис. грн., або на 27,27%, проте вже у 2019 році відбулося знову зменшення чистого доходу від реалізації імпортової продукції на 16 тис грн.

У табл. 2.4 представлені основні показники зовнішньої торгівлі.

**Динаміка показників фінансово-економічної діяльності ТОВ «Агрофірма
«Роздольне» в 2015– 2019 рр.**

Назва показника	Станом на 31 грудня					Абсолютне відхилення, тис. грн.		Темп приросту, %	
	2015	2016	2017	2018	2019	2018 від 2019	2015 від 2019	2018 від 2019	2015 від 2019
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	4755643	2388929	1916754	4116432	4045059	-71374	-710584	-2	-15
Чистий дохід від експорту продукції, тис. грн.	4089853	208922	1150053	699792	1223553	523761	-2866301	75	-70
Чистий дохід від імпорту продукції, тис. грн.	3493	697	787	2622	2607	-16	-886	-1	-25
Частка експорту у загальному обсязі доходів, %	86	8,7	60	17	30,2	13,2	-55,8	78	-65
Частка імпорту у загальному обсязі доходів, %	0,07	0,03	0,04	0,06	0,06	0	-0,01	0	-14

Джерело: укладено та розраховано автором на основі звітності підприємства

Таблиця 2.4

**Результати зовнішньоекономічної діяльності ТОВ «Агрофірма
«Роздольне» за 2015-2019 рр.**

Період	Експорт, тис. грн.	Імпорт, тис. грн.	Сальдо, тис. грн.	ЗТ оборот, тис. грн.	Індекс покриття імпортом експорту
2015	4089853,3	3493,2	4086360,1	4093346,4	2049,3
2016	208922,0	697,2	208224,8	209619,2	525,0
2017	1150052,8	787,3	1149265,4	1150840,1	2556,8
2018	699791,8	2622,4	697169,4	702414,1	467,3
2019	1223552,8	2606,8	1220946,0	1226159,6	820,8

Джерело: укладено та розраховано автором на основі звітності підприємства

Основною діяльністю є реалізація аграрної продукції на світові ринки, серед яких є: пшениця; кукурудза; соя; ріпак; послуги з транспортного обслуговування та інші види діяльності. Проведемо дослідження товарної структури та динаміки експорту продукції ТОВ «Агрофірма «Роздольне» 2015-2019 рр. у таблиці 2.5.

Таблиця 2.5

Обсяги експорту ТОВ «Агрофірма «Роздольне» у розрізі основних груп в 2015-2019 роки, тис. грн.

Показник	Станом на 31 грудня					2019/ 2015, %
	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	
Пшениця	2249418,5	110729,5	667030	454865,25	721896	32,1
Кукурудза	940667	43874,25	207009,25	83975,5	256945,5	27,3
Соя	163593,5	10445,75	92004,5	55982,5	73412,5	44,9
Ріпак	368086,25	16714,25	34501,25	41987,75	24470,25	6,6
Транспортування	286289,5	18803,75	138006,75	34989,5	110120,5	38,5
Інші види діяльності	81796,75	8356,25	11501	27991,25	36706,25	44,8
Всього	4089853,25	208922	1150052,75	699791,75	1223552,75	29,9

Джерело: укладено і розраховано автором на основі даних про експортну діяльність підприємства

Проведемо дослідження географічної структури експорту ТОВ «АГРОФІРМА «РОЗДОЛЬНЕ» за 2015-2019 рр. Компанія в основному здійснює експорт до Туреччини. У 2018 році зупинилися поставки продукції до РФ, натомість відкрився новий, грецький ринок. Як видно із таблиці 2.6, компанія не налагодила вихід на європейські ринки, що в перспективі склало би хорошу основу для розширення обсягів збуту.

Таблиця 2.6

Географічна структура експорту ТОВ «Агрофірма «Роздольне» в 2015-2019 рр., тис. грн.

Країна	Експорт до країн-партнерів				
	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019
Туреччина	2712500	172025	350000	596750	696500
РФ	11375	5600	612,5	33250	0
Греція	0	0	0	0	151375
Казахстан	274050	875	162750	28000	114100
Австрія	441175	350	570500	0	131250
Литва	48300	2100	700	18025	74025
Чехія	41125	0	0	17850	21000
Узбекистан	0	0	0	787,5	14000
Грузія	0	1050	6125	0	14000
Азербайджан	0	4725	0	0	3150
Інші	561328,25	22197	59365,25	5129,25	4152,75
Всього	4089853,3	208922	1150052,6	699791,7	1223552,5

Джерело: укладено і розраховано автором на основі даних про експортну діяльність підприємства

Як показує підприємство являється значним учасником на ринку аграрної продукції. Не менш важливого значення набуває його позиціонування на міжнародних ринках. Проведемо аналіз товарної структури імпорту продукції ТОВ «Агрофірма «Роздольне» (табл.2.7).

Таблиця 2.7

Обсяги імпорту ТОВ «Агрофірма «Роздольне» у розрізі основних торгових груп в 2015-2019 рр., тис. грн.

Показник	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019	2019/2015, у %
Засоби захисту рослин	1375,5	274,8	309,8	1032,5	1056,6	76,8
Добрива	740,3	147,0	166,3	556,5	537,2	72,6
Запасні частини та комплектуючі	971,3	193,2	220,3	729,8	785,8	80,9
Нафтопродукти	322,4	64,8	71,8	240,6	267,2	82,9
Інші види продукції	83,8	17,5	19,3	63,0	57,6	68,7
Всього	3493,2	697,2	787,3	2622,4	2704,4	77,4

Джерело: укладено і розраховано автором на основі даних про експортну діяльність підприємства

Таким чином, провівши аналіз динаміки та структури експортно-імпортних операцій, можна зазначити, що підприємство є активним учасником зовнішньоекономічних відносин, а його продукція орієнтована на вітчизняний та зарубіжний ринки.

2.2. Оцінка ефективності конкурентної стратегії ТОВ «Агрофірма «Роздольне»

Ефективність міжнародних комерційних операцій виробничого підприємства ТОВ «АГРОФІРМА «РОЗДОЛЬНЕ» доцільно охарактеризувати як відношення результатів експортної діяльності до обсягів інвестованих в неї коштів. Об'єктами оцінювання ефективності виробничого підприємства ТОВ «Агрофірма «Роздольне» є система експортної діяльності та її функції, логістика, системи маркетингових експортних стратегій і відповідного менеджменту, маркетингові комунікації тощо.

Результати розрахунку економічного ефекту та ефективності зовнішньоекономічної діяльності продукції ТОВ «Агрофірма «Роздольне» у 2015-2019 роках наведено в таблиці 2.8

Таблиця 2.8

Показники ефективності діяльності ТОВ «Агрофірма «Роздольне» на зовнішніх ринках в 2015-2019 рр., тис. грн.

Показник	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019
Чистий дохід від здійснення міжнародної економічної діяльності, тис. грн.	4093346,425	209619,2	1150840,075	702414,125	1226159,55
Витрати міжнародної економічної діяльності, тис. грн..	3402381,5	182614,25	949856,25	563216,5	966323,75
Прибуток зовнішньоекономічної діяльності, тис. грн..	690964,925	27004,95	200983,825	139197,625	259835,8
Коефіцієнт ефективності міжнародної економічної діяльності, %	1,19	1,13	1,18	1,18	1,29
Рентабельність міжнародної економічної діяльності, %	20,3	14,8	21,2	24,7	26,9

Джерело: укладено і розраховано автором на основі даних про експортної та імпоротної діяльності підприємства

Підприємство отримало у 2019 році 259835,8 тис. грн. прибутку від зовнішньоекономічної діяльності. Результативність діяльності підприємства не є стабільною, однак протягом всього періоду зовнішньоекономічна діяльність є ефективною. Коефіцієнт ефективності коливається за досліджуваний період від 1,1 до 1,3. Максимальна ефективність зафіксована у 2019 році на рівні 26,9% рентабельності. Найнижчим є показник 2016 року, за цей рік показник рентабельності ЗЕД становить 14,8%.

Зазначимо, що значення показників що є більшими 100% є дуже високими для підприємств, що реалізують продукцію на вітчизняному ринку. Проаналізуємо більш детально ефективність експорту та імпорту продукції досліджуваного підприємства (табл. 2.9).

Ефективність експорту ТОВ «Агрофірма «Роздольне» в 2015-2019 рр.

Показник	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019
Чистий дохід від експортної реалізації продукції, тис. грн.	4089853,2	208922	1150052,8	699791,7	1223552,8
Витрати пов'язані із виробництвом і експортом продукції, тис. грн.	499791,2	26762,7	139524	82467	141781,5
Повна собівартість експорту, тис. грн.	3399943,7	182057,7	949144	560995,75	964498,5
Ефект експорту, тис. грн.	689909,5	26864,2	200908,7	138796	259054,2
Коефіцієнт ефективності експорту, відн.од	1,2	1,1	1,2	1,2	1,3
Рентабельність експорту,%	20,1	14,6	21,3	24,5	26,8

Джерело: укладено і розраховано автором на основі даних про експортну діяльність підприємства

Максимальний показник рентабельності зафіксовано в 2019 році на рівні майже 26,8%. Мінімальний показник рентабельності зафіксований у 2016 році на рівні 14,6%. Відзначимо, що ефективність зовнішньоекономічної діяльності не є рівномірною. Проаналізуємо ефективність імпорту досліджуваного підприємства у табл. 2.10

Таблиця 2.10

Ефективність та ефект імпорту ТОВ «Агрофірма «Роздольне» в 2015-2019 рр.

Показники	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019
Чистий дохід а від реалізації	3493,1	697,2	787,3	2622,3	2606,8
Закупівельна вартість товару при імпорті	2080,7	474,2	607,2	1895,2	1555,7
ПДВ	31,5	7	8,7	29,7	24,5
Витрати пов'язані з перевезенням	315	71,75	92,7	287	236,2
Витрати пов'язані з митним оформленням	12,4	4,2	3,5	10,5	8,7
Повні витрати імпорту	2437,7	556,5	712,2	2220,7	1825,2
Ефект від імпорту	1055,2	141,7	75,2	400,7	782,2
Коефіцієнт ефективності імпорту	1,4	1,3	1,1	1,2	1,4
Рентабельність імпорту,%	43,3	25,4	10,5	18,0	42,9

Джерело: укладено і розраховано автором на основі даних про імпорту діяльність підприємства

Ефективність імпорту не має вкрай високих показників, однак в цілому показник рентабельності імпорту також коливається від 10,5 до 43,3%, що свідчить про орієнтованість на домовленості із покупцями. Розглянемо більш

детально ефективність експорту у розрізі за товарними групами у таблиці 2.11

Таблиця 2.11

Ефективність експорту в розрізі товарних груп ТОВ «Агрофірма «Роздолъне» в 2015-2019рр

Показник	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019
Пшениця					
Чистий дохід, тис.грн.	2249418,5	110729,5	667030,0	454865,3	721896,0
Повні витрати на експорт, тис.грн.	1912006,3	99657,3	570361,8	365412,3	571756,5
Ефект, тис.грн.	337412,3	11072,3	96668,3	89453,0	150139,5
Коефіцієнт ефективності експорту	1,2	1,1	1,2	1,2	1,3
Рентабельність експорту,%	17,6	11,1	16,9	24,5	26,3
Кукурудза					
Чистий дохід, тис.грн.	940667,0	43874,3	207009,3	83975,5	256945,5
Повні витрати на експорт, тис.грн.	818380,5	40363,8	169914,5	63516,3	189831,3
Ефект, тис.грн.	122286,5	3510,5	37094,8	20459,3	67114,3
Коефіцієнт ефективності експорту	1,1	1,1	1,2	1,3	1,4
Рентабельність експорту,%	14,9	8,7	21,8	32,2	35,4
Соя					
Чистий дохід, тис.грн.	163593,5	10445,8	92004,5	55982,5	73412,5
Повні витрати на експорт, тис.грн.	145598,3	9401,0	72170,0	39357,5	49978,3
Ефект, тис.грн.	17995,3	1044,8	19834,5	16625,0	23434,3
Коефіцієнт ефективності експорту	1,1	1,1	1,3	1,4	1,5
Рентабельність експорту,%	12,4	11,1	27,5	42,2	46,9
Ріпак					
Чистий дохід, тис.грн.	368086,3	16714,3	34501,3	41987,8	24470,3
Повні витрати на експорт, тис.грн.	338639,0	15543,5	21829,5	36853,3	20919,5
Ефект, тис.грн.	29447,3	1170,8	12671,8	5134,5	3550,8
Коефіцієнт ефективності експорту	1,1	1,1	1,6	1,1	1,2
Рентабельність експорту,%	8,7	7,5	58,0	13,9	17,0
Послуги з транспортного обслуговування					
Чистий дохід, тис.грн.	286289,5	18803,8	138006,8	34989,5	110120,5
Повні витрати на експорт, тис.грн.	148870,8	11658,5	103467,0	33843,3	104077,8
Ефект, тис.грн.	137418,8	7145,3	34539,8	1146,3	6042,8
Коефіцієнт ефективності експорту	1,9	1,6	1,3	1,0	1,1
Рентабельність експорту,%	92,3	61,3	33,4	3,4	5,8
Інші види діяльності					
Чистий дохід, тис.грн.	81796,8	8356,3	11501,0	27991,3	36706,3
Повні витрати на експорт, тис.грн.	36447,3	5433,8	11401,3	22013,3	27935,3
Ефект, тис.грн.	45349,5	2920,8	99,8	5978,0	8772,8
Коефіцієнт ефективності експорту	2,2	1,5	1,0	1,3	1,3
Рентабельність експорту,%	124,4	53,8	0,9	27,2	31,4

Джерело: укладено та розраховано на основі даних підприємства

В цілому ж можна виділити, що найбільш рентабельними є соя та кукурудза. У той час як рентабельність за основним асортиментом у 2015 році становить на рівні 8 -17%, хоча у 2019 році рентабельність коливається на рівні від 5,8 до 46,9%, що є дуже високим показником, що свідчить про хорошу ефективність

експорту. Проведемо аналіз товарної структури імпорту досліджуваного підприємства у таблиці 2.12

Таблиця 2.12

**Ефект та ефективність імпорту в розрізі основних товарних груп ТОВ
«Агрофірма «Роздольне» в 2015-2019 роки, тис. грн.**

Показник	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2019
Засоби захисту рослин					
Чистий дохід від реалізації імпорту. Продукції на внутрішньому ринку, тис.грн.	1375,5	274,8	309,8	1032,5	1027,3
Повні витрати на імпорту, тис.грн.	1034,3	236,3	302,8	941,5	773,5
Ефект, тис.грн.	341,3	38,5	7,0	91,0	253,8
Коефіцієнт ефективності імпорту	1,3	1,2	1,0	1,1	1,3
Рентабельність імпорту,%	33,0	16,3	2,3	9,7	32,8
Добрива					
Чистий дохід від реалізації імпорту. Продукції на внутрішньому ринку, тис.грн.	740,3	147,0	166,3	556,5	553,0
Повні витрати на імпорту, тис.грн.	444,5	101,5	129,5	404,3	332,5
Ефект, тис.грн.	295,8	45,5	36,8	152,3	220,5
Коефіцієнт ефективності імпорту	1,7	1,4	1,3	1,4	1,7
Рентабельність імпорту,%	66,5	44,8	28,4	37,7	66,3
Запасні частини та комплектуючі					
Чистий дохід від реалізації імпорту. Продукції на внутрішньому ринку, тис.грн.	971,3	193,2	220,3	729,8	723,8
Повні витрати на імпорту, тис.грн.	726,3	166,3	211,8	661,5	544,3
Ефект, тис.грн.	245,0	28,0	7,0	68,3	180,3
Коефіцієнт ефективності імпорту	1,3	1,2	1,0	1,1	1,3
Рентабельність імпорту,%	33,7	16,8	3,3	10,3	33,1
Нафтопродукти					
Чистий дохід від реалізації імпорту. Продукції на внутрішньому ринку, тис.грн.	322,4	64,8	71,8	240,6	239,8
Повні витрати на імпорту, тис.грн.	175,0	40,3	50,8	159,3	131,3
Ефект, тис.грн.	147,0	24,5	21,0	82,3	108,5
Коефіцієнт ефективності імпорту	1,8	1,6	1,4	1,5	1,8
Рентабельність імпорту,%	84,0	60,9	41,4	51,6	82,7
Інші види діяльності та послуги					
Чистий дохід від реалізації імпорту. Продукції на внутрішньому ринку, тис.грн.	83,8	17,5	19,3	63,0	63,0
Повні витрати на імпорту, тис.грн.	57,8	14,0	17,5	52,5	43,8
Ефект, тис.грн.	26,1	3,5	1,8	10,5	19,3
Коефіцієнт ефективності імпорту	1,5	1,3	1,1	1,2	1,4
Рентабельність імпорту,%	45,2	25,0	10,0	20,0	44,0

Джерело: укладено та розраховано на основі даних підприємства

В цілому можна стверджувати, що рентабельність також не залежить конкретно від країни, оскільки маючи вихідні дані за експортом до Туреччини, ми

бачимо, що рентабельність коливається від 8,7 до 22,0 %. Очевидно прослідковується цінова стратегія підприємства, коли після заниженої рентабельності підприємство підписує контракт по завищених цінах.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ КОНКУРЕНТНОЇ СТРАТЕГІЇ ТОВ «АГРОФІРМА «РОЗДОЛЬНЕ»

3.1. Розробка комплексу заходів удосконалення конкурентної стратегії ТОВ «АГРОФІРМА «РОЗДОЛЬНЕ» на ринку аграрної продукції

Як уже згадувалося у 2-му розділі основними напрямки розвитку конкурентної стратегії є вихід підприємства на ринки ЄС. Ринок ЄС є єдиним гармонізованим ринком з населенням понад 505 млн. громадян та з понад 30 млн. фірм і компаній, що споживають та виробляють товари за єдиними правилами та стандартами. Країни ЄС характеризуються високими економічними показниками, зокрема середнє значення ВВП на душу населення становить майже 36 тис. дол. США, середня місячна зарплата по регіону складає близько 4 тис. євро. Маючи високорозвинене сільське господарство, ЄС є активним імпортером різноманітної сільськогосподарської продукції.

Згідно з результатами дослідження обсягів та динаміки імпорту сільськогосподарської продукції країнами ЄС за 1995–2018 рр. за даними ФАО [23] відзначається стала тенденція до його зростання. Перспективні обсяги імпорту ЄС [9] до 2025 р. - на рівні 361,9–381,04 млрд. дол. США. Зростання європейського імпорту та переваги ЗВТ створюють можливості для України наростити обсяги експорту сільськогосподарської продукції до країн ЄС та збільшити свою ринкову частку [24].

Відповідно до останніх досліджень 2019 року, у складі країн-покупців українського зерна за підсумками року не відбулося: як і раніше провідним покупцем вітчизняної пшениці залишається Індія (20,1% від поставок зернової), кукурудзи — Іран (17,3%), хоча «колективна першість» все ж належить країнам ЄС (37%), а ячменю — Саудівська Аравія (42%).

Основними експортерами зернових культур до країн ЄС є компанія "Нібулон", "Кернел", ДПЗКУ, "Каргілл", "Бурге України". Розглянемо основних експортерів продукції у 2019 році.

Основні споживачі української борошномельної та круп'яної продукції: Німеччина, Польща, Бельгія, Нідерланди, Чехія.

Таблиця 3.1

Основні експортери зернових культур до країн ЄС станом на 2019 рік та охоплення ними частки ринку, у %

Пшениця		Ячмінь		Кукурудза	
Компанія	%*	Компанія	%*	Компанія	%**
«Нібулон»	8,6%	«ГранумІнвест»	15,3%	«Кернел»	9,0%
«Кернел»	9,2%	«Нібулон»	10,8%	«Нібулон»	9,2%
ДПЗКУ	7,3%	ДПЗКУ	91%	«Європа-Транс ЛТД»	6,3%
«Каргілл»	6,0%	«Кернел»	7,4%	«АДМ Трейдинг»	5,0%
«Бунге Україна»	4,6%	«АДМ Трейдинг»	5,5%	ПП «С і С Груп»	5,9%

Джерело: За матеріалами сайту agravery.com [23]

Досліджуване підприємство ТОВ «АГРОФІРМА «РОЗДОЛЬНЕ» у 2019 році поставило до країн ЄС продукції на суму близько 226 млн грн. При цьому компанія постачає продукцію за контрактами до Литви, Чехії та Австрії. У планах охоплення більш широкого обсягу постачальників та виведення обсягів поставок у 2019 році до рівня 620 млн грн.

Наведемо основні завдання, які потрібно виконати для того, щоб мати можливість поставити продукцію до країн ЄС. Для отримання преференційного доступу на ринок ЄС у рамках ПВЗВТ необхідно підтвердити походження товару з України та отримати сертифікат EUR.1. Замовники з ЄС можуть вимагати від виробника наявності сертифікату відповідності певному міжнародному стандарту з безпечності харчових продуктів, зокрема (визначається у контракті):

- ISO 22000,
- FSSC 22000,

- GAPs,
- BRC,
- IFS [24].

Ці сертифікати не є обов'язковими для ввезення на територію ЄС, проте вони часто є необхідною умовою для реалізації продукції в ЄС. Основні етапи здійснення експорту зернових до країн ЄС наведені у таблиці 3.2.

Таблиця 3.2

**Рекомендовані етапи здійснення експорту зернових ТОВ «АГРОФІРМА
«РОЗДОЛЬНЕ» до країн ЄС**

Етапи	Вид діяльності	Період виконання
I	Провести підготовчу роботу: забезпечити відповідність вимогам ЄС щодо безпечності харчового продукту, провести сертифікацію на відповідність міжнародним стандартам (за необхідності)	Лютий – березень 2021 року
II	Вивчити ринок збуту, знайти партнерів в ЄС тощо.	Березень-травень 2021 року
III	Провести акредитацію (облік) на митниці та отримати картку акредитації компанії або приватного підприємця (безоплатно).	Березень 2021 року
IV	Укласти зовнішньоекономічний контракт та договір на доставку продукції	Травень 2021 року
V	Отримати фітосанітарний сертифікат – видається державним фітосанітарним інспектором Головного управління Держпродспоживслужби в області на підставі проведених фітосанітарних процедур, на кожен партію вантажу об'єктів регулювання, які включені до Переліку об'єктів регулювання відповідно до Постанови КМУ від 12.05.2007 року №705 (строк дії – 14 днів на території України).	Травень 2021
VI	Отримати сертифікат з перевезення товару EUR.1 — видається безоплатно на кожен партію товару митницями ДФС України під час або після здійснення експорту товару	Травень 2021
VII	Провести митне оформлення вантажу в режимі експорту, надавши необхідні документи (митну декларацію, контракт, інвойс, калькуляцію виробництва, транспортну накладну, сертифікат EUR.1, фітосанітарний сертифікат, ін.).	Травень 2021
VIII	Пройти митні перевірки та фітосанітарний контроль у пункті в'їзду на територію ЄС. Рослинна продукція повинна бути заявлена щонайменше за 24 години до прибуття вантажу до місця перетину кордону (попередні повідомлення надсилаються у пункт пропуску або через електронну систему TRACES).	Травень 2021

Здійснивши дані заходи, підприємство може очікувати збільшення обсягів поставок за досліджуваним напрямом, і в той же час, необхідно буде працювати на ринку разом із основними конкурентами.

Конкуренцію за ринки збуту сьогодні можна виграти за рахунок доступу до повного логістичного ланцюжку: від поля до кінцевого покупця, що має у своєму доступі досліджуване підприємство, яке володіє оновленим автопарком та налагодженими постачаннями якісної продукції від виробників.

В результаті експертних досліджень було встановлено, що основними напрямками вдосконалення міжнародної діяльності будуть виступати принципи системного підходу, що виявляється передусім в інтеграції та чіткій взаємодії усіх елементів логістичної системи.

До цілей логістики можуть бути віднесені такі:

- своєчасне постачання відповідної кількості, якості, асортименту вантажів до місця їх споживання;
- управління запасами ресурсів;
- узгодження політики розподілу з політикою виробництва продукції;
- формування оптимальних розмірів партій поставок та переробки;
- якісне виконання всіх замовлень у встановлені строки тощо.

Метою логістичної системи є забезпечення наявності необхідного товару в необхідній кількості і асортименті, заданої якості, в потрібному місці й у потрібний час, в максимально можливому ступені підготовлених до виробничого процесу або особистому споживанню при заданому рівні логістичних витрат.

Впровадження ERP- системи «Галактика» на підприємствах дозволяє: – скоротити термін оборотності оборотних коштів на 12–25 %;

- знизити рівень неліквідних запасів на складі на 20–40 %;
- знизити витрати на матеріали – у середньому на 5% і більше;
- поліпшити якість сервісу продажів – у середньому на 35–40 % і більше;
- підвищити оперативність у роботі бухгалтерсько-фінансових служб – у середньому знизити дебіторську заборгованість на 18% і більше;
- загальне зниження витрат – до 20% від річного обороту підприємства.

Зниження витрат дозволяє знизити кінцеву ціну на продукцію та зробити її конкурентоспроможною. Таким чином, підприємство зможе збільшити частку експорту до країн ЄС з 19% до 29% впродовж 2019 року. Експорт до країн ЄС дозволить отримати більш високу ціну на готову продукцію, що призведе до збільшення рівня рентабельності зовнішньоекономічної діяльності.

Таблиця 3.3

Прогноз географічної структури експорту продукції ТОВ «АГРОФІРМА «РОЗДОЛЬНЕ», в 2021-2023 рр., тис. грн

Країна	Експорт до країн-партнерів				
	2019 (базовий)	2020 (попередні дані)	Прогноз		
			2021	2022	2023
Туреччина	696500	787045	905102	1049918	1228404
Малайзія	151375	171053,75	196712	228186	266977
Узбекистан	14000	0	0	0	0
Казахстан	114100	0	0	0	0
Грузія	14000	15820	18193	21103,3	24690,8
Азербайджан	3150	3559,5	4093,25	4747,75	5556,25
Китай	1925	2175,25	2500,75	2901,5	3395
ЄС, у т.ч.	228497,5	402955	463398	537542	628924
Польща	2222,5	2511,25	2887,5	3349,5	3920
Австрія	131250	148312,5	170560	197850	231483
Словаччина	0	15820	18193	21103,3	24690,8
Румунія	0	128933	148272	171997	201236
Литва	74025	83648,25	96195,8	111587	130557
Чехія	21000	23730	27289,5	31655,8	37037
Інші країни	5,25	5,25	7	8,75	8,75
Всього	1223552,75	1382613,8	1590006	1844407	2157957

Джерело: укладено і розраховано автором

Що стосується основних товарних груп, то найбільшу частку в плановому обсязі реалізації (експорту) продукції займатимуть пшениця і показником у 50% від загальної структури експорту, або загальним економічним ефектом до 2023 року в сумі 1273195 тис. грн., що в порівнянні із базовим 2019 роком забезпечить зростання на 551299 тис. грн, другу позиції в загальному експорті займатимуть кукурудза із часткою в 21%, та сумою в 453170 тис. грн, та в порівнянні із 2019 роком зростання становитиме 196224 тис. грн. і замикатиме трійку в товарній

експортній групі, послуги з сервісного обслуговування частка яких в загальній структурі становитимуть 9%, або на суму 194217 тис. грн. Проведено планування по обсягам експорту продукції, відповідно до товарних груп, показники яких наведено в табл. 3.4.

Таблиця 3.4

Прогноз обсягів експорту ТОВ «АГРОФІРМА «РОЗДОЛЬНЕ» у розрізі основних товарних груп за 2021-2023 рр., тис. грн.

Показник	2019 (базовий)	2020 (попередні дані)	Прогноз		
			2021	2022	2023
Пшениця	721896	815743	938103	1088201	1273195
Кукурудза	256946	290348	333900	387324	453170
Соя	73412,5	82957	95399,5	110663	129476
Ріпак	24470,3	27651,8	31799,3	36886,5	43158,5
Послуги з транспортного обслуговування	110121	124436	143101	165998	194217
Інші види діяльності	36706,3	41478,5	47699,8	55331,5	64737,8
Всього	1223553	1382614	1590006	1844407	2157957

Джерело: розраховано автором

Провівши планування в розрізі товарних груп, проведено і планування в географічному напрямі здійснення експортних поставок зазначеної продукції, дані яких наведено в таблиці 3.3

За аналогічним принципом проведемо планування імпорту продукції як складової загальної зовнішньоекономічної діяльності підприємства, здійснивши його на такий же термін, тобто 2021- 2023 роки.

Показники планової діяльності на міжнародному ринку аграрної продукції підтверджує, що для забезпечення ефективності розвитку підприємства є зростання експорту продукції. Збільшення обсягу експорту можливе за рахунок оптимізації логістичних витрат, які у результаті дозволять зменшити витрати на транспортування на 20%, що в свою чергу призведе до зниження ціни на готову продукцію.

3.2. Прогнозна оцінка ефективності запропонованих заходів для ТОВ «АГРОФІРМА «РОЗДОЛЬНЕ»

Розглянемо економічне обґрунтування ефективності заходів для ТОВ «АГРОФІРМА «РОЗДОЛЬНЕ». Можна сказати, що вся продукція досліджуваного підприємства реалізується на достатньо хорошому рівні, тому і товарна структура значно не зміниться. Підприємство вже займає стійкі позиції на ринку, та мають значну базу постійних клієнтів. Отже, можна говорити про добре розроблену конкурентну стратегію стосовно товарного асортименту підприємства, що допомагає зберігати збалансоване співвідношення попиту та пропозиції на продукцію підприємства.

Аналіз наведеного прогнозного розрахунку ефективності від здійснення експортних операцій дозволяє констатувати те що прибуток за цим напрямом зросте від 259054,3 тис. грн. в 2019 році до 464779,2 тис. грн. в 2023 році, що дозволяє говорити про ефективність діяльності в цьому напрямі.

Таблиця 3.5

Прогноз ефективності експорту продукції ТОВ «АГРОФІРМА «РОЗДОЛЬНЕ» за 2021-2023 рр.

Показник	2019	2020	2020	Прогноз		
	(базовий)	(очікування)	(з врахуванням пропозиції)	2021	2022	2023
Чистий дохід від експорту, тис. грн.	1223552,8	1382613,8	1382613,8	1590006,3	1844407,3	2157956,5
Витрати пов'язані із експортом, тис. грн.	141781,5	160737,5	128590,0	147878,5	171539,0	205846,9
Повна собівартість експорту, тис. грн.	964498,5	1089854,5	1057707,0	1216363,1	1410981,1	1693177,3
Ефект від експорту, тис. грн.	259054,3	292761,0	324906,8	373643,2	433426,2	464779,2
Коефіцієнт ефективності експорту	1,27	1,27	1,31	1,3	1,3	1,3
Рентабельність експорту,%	26,86	26,86	30,72	30,7	30,7	27,5

Джерело: укладено і розраховано автором

За результатами дослідження видно, що застосування даних заходів по удосконаленню експорту дозволяє підприємству працювати з більшою рентабельністю. Так, якщо очікуваний показник був на рівні 27%, то завдяки скороченню логістичних витрат на збільшенню обсягів збуту компанія зможе вийти на рентабельність на рівні 30,72%. Що стосується прогнозованих

показників, то середній темп приросту обсягів зовнішньої торгівлі складає 10-15% на рік, що є цілком реальним прогнозом.

Проведемо розрахунок прогнозової ефективності міжнародних комерційних операцій в розрізі товарної структури (табл. 3.7).

Таблиця 3.7

Прогноз ефективності експорту в розрізі товарних груп ТОВ «АГРОФІРМА «РОЗДОЛЬНЕ» 2021-2023 рр.

Показник	2019 (базовий)	2020 (прогноз очікування)	2021	2022	2023
Пшениця					
Чистий дохід від реал. на зовн. ринках, тис. грн.	721896,0	815743,3	938103,3	1088200,8	1273195,0
Сукупні витрати при експорті, тис. грн.	571756,5	555548,0	642978,0	728215,3	888380,5
Ефект експорту, тис. грн.	150139,5	260195,3	295125,3	359985,5	384814,5
Коефіцієнт ефективності експорту	1,0	1,0	1,0	1,0	1,0
Рентабельність експорту,%	26,0	47,0	46,0	49,0	43,0
Кукурудза					
Чистий дохід від реал. на зовн. ринках, тис. грн.	256945,5	290349,5	333901,8	387325,8	453171,3
Сукупні витрати при експорті, тис. грн.	189831,3	179700,5	195048,0	236591,3	270221,0
Ефект експорту, тис. грн.	67114,3	110649,0	138853,8	150734,5	182950,3
Коефіцієнт ефективності експорту	1,4	1,6	1,7	1,6	1,7
Рентабельність експорту,%	35,4	61,6	71,2	63,7	67,7
Соя					
Чистий дохід від реал. на зовн. ринках, тис. грн.	73412,5	82957,0	95401,3	110664,8	129477,3
Сукупні витрати при експорті, тис. грн.	49978,3	56672,0	65534,0	76322,8	89516,0
Ефект експорту, тис. грн.	23434,3	26285,0	29865,5	34342,0	39961,3
Коефіцієнт ефективності експорту	1,4	1,5	1,5	1,4	1,4
Рентабельність експорту,%	46,9	46,4	45,6	45,0	44,6
Ріпак					
Чистий дохід від реал. на зовн. ринках, тис. грн.	24470,3	27651,8	31801,0	36888,3	43158,5
Сукупні витрати при експорті, тис. грн.	20919,5	23980,3	27420,8	32294,5	37548,0
Ефект експорту, тис. грн.	3550,8	3671,5	4380,3	4593,8	5610,5
Коефіцієнт ефективності експорту	1,2	1,2	1,2	1,1	1,1
Рентабельність експорту,%	17,0	15,3	16,0	14,2	14,9
Послуги з транспортного обслуговування					
Чистий дохід від реал. на зовн. ринках, тис. грн.	110120,5	124435,5	143101,0	165996,3	194216,8
Сукупні витрати при експорті, тис. грн.	104077,8	82726,0	100955,8	123571,0	151555,3
Ефект експорту, тис. грн.	6042,8	41709,5	42145,3	42425,3	42661,5
Коефіцієнт ефективності експорту	1,1	1,5	1,4	1,3	1,3
Рентабельність експорту,%	5,8	50,4	41,8	34,3	28,2
Інші види діяльності					
Чистий дохід від реал. на зовн. ринках, тис. грн.	36706,3	41478,5	47699,8	55331,5	64739,5
Сукупні витрати при експорті, тис. грн.	27935,3	30490,3	36548,8	42448,0	50109,5
Ефект експорту, тис. грн.	8772,8	10988,3	11152,8	12883,5	14630,0
Коефіцієнт ефективності експорту	1,3	1,0	1,0	1,0	1,0
Рентабельність експорту,%	31,4	36	30,5	30,4	29,2

У плановому 2019 році найбільш рентабельним буде експорт не сої, а кукурудзи, рентабельність якої вийде на рівень 71%. Плановий показник рентабельності складає 67-71%. На другому місці – експорт пшениці, рентабельність якого складає близько 43-49%. В наступних періодах рентабельність продукції дещо знижуватиметься, однак все ще становитиме високий показник.

Аналогічно проведемо прогностні розрахунки ефективності імпорتنних операцій (табл. 3.8).

Таблиця 3.8

**Прогноз ефективності імпорту ТОВ «АГРОФІРМА «РОЗДОЛЬНЕ»
за 2021-2023 рр., тис. грн.**

Показники реалізації	2019 (базовий)	2020 (очікування)	Прогноз		
			2021	2022	2023
Чистий дохід від продукції (імпорту) на внутрішньому ринку	2606,8	2893,6	3240,8	3629,7	4137,9
Закупівельна вартість товару при імпорті	1555,8	1914,3	2151,1	2421,3	2774,1
Сума ПДВ	24,5	30,1	34,1	39,6	46,4
Витрати пов'язані з перевезенням	236,3	289,1	333,4	385,0	463,2
Витрати пов'язані з митним оформленням вантажу	8,8	9,8	10,9	12,3	13,8
Повна собівартість імпорту	1825,3	2243,2	2529,6	2858,1	3297,7
Ефект від імпорту	782,3	650,5	711,0	771,6	840,2
Коефіцієнт ефективності імпорту	1,4	1,3	1,3	1,3	1,3
Рентабельність імпорту, %	42,9	29	28,1	27	25,5

Джерело: укладено і розраховано автором

Аналіз наведеного прогностного розрахунку ефективності від здійснення імпорتنних операцій дозволяє констатувати те що прибуток за цим напрямом зросте від 782,3 тис. грн. в 2019 році до 840,2 тис. грн. в 2023 році, що дозволяє говорити про ефективність діяльності в цьому напрямі.

Спрогнозувавши загальну ефективність імпорتنної діяльності підприємства, проведено прогностне оцінювання імпорتنної діяльності в розрізі товарного асортименту, розрахунки яких наведено в таблиці 3.9

Таблиця 3.9

Зведені прогнозні показники діяльності ТОВ «АГРОФІРМА «РОЗДОЛЬНЕ» на міжнародному ринку агропродовольчої продукції в 2021-2023 рр., тис. грн.

Продукція	Роки					Абсолютне відхилення			
	2019 (базовий)	2020 (очікування)	Прогноз			2019/ 2020	2020/ 2021	2021/ 2022	2022/ 2023
			2021	2022	2023				
ЕКСПОРТ									
Пшениця	721896,0	815743,3	938103,3	1088200,8	1273195,0	93847,3	122361,8	150095,8	184994,3
Кукурудза	256945,5	290347,8	333900,0	387324,0	453169,5	33402,3	43552,3	53424,0	65845,5
Соя	73412,5	82957,0	95399,5	110663,0	129475,5	9542,8	12444,3	15263,5	18812,5
Ріпак	24470,3	27651,8	31799,3	36886,5	43158,5	3181,5	4147,5	5087,3	6270,3
Транспортування	110120,5	124435,5	143101,0	165998,0	194216,8	14315,0	18665,5	22897,0	16126,0
Інші види діяльності	36706,3	41478,5	47699,8	55331,5	64737,8	4772,3	6221,3	7631,8	9406,3
Всього	1223552,8	1382613,8	1590006,3	1844407,3	2157956,5	159061,0	207392,5	254401,0	313549,3
ІМПОРТ									
Засоби захисту рослин	1027,3	1140,3	1277,2	1430,3	1630,7	113,8	136,5	154,0	199,5
Добрива	553,0	613,9	687,6	770,0	877,8	61,3	73,5	82,3	108,5
Запасні частини	723,8	803,3	899,5	1008,0	1149,8	78,8	96,3	108,5	141,8
Нафтопродукти	239,8	266,0	297,5	334,3	379,8	26,3	31,5	35,0	47,3
Інші види продукції	63,0	70,0	78,8	87,5	99,8	7,0	8,8	8,8	12,3
Всього	2606,8	2893,6	3240,8	3629,7	4137,9	287,0	346,5	388,5	507,5
Загальна сума	1226158,5	1385506,5	1593247,3	1848036,8	2162093,5	159348,0	207739,0	254789,5	314056,8

Джерело: власні розрахунки

Відповідно до прогнозних розрахунків ефективності експорту та імпорту продукції, забезпечує ТОВ «АГРОФІРМА «РОЗДОЛЬНЕ» додатковим економічним ефектом у розмірі 2162093,5 тис. грн., з яких від експорту в сумі 2157956,5 тис. грн. а від імпорту 4137,9 тис. грн. Витрати, понесені на підвищення придатності каналу до даного виду продукції, компенсуються доходами, які забезпечуються її розподілом. Таким чином, підприємство планує збільшити поставку продукції до 2023 року на 76% у порівнянні до фактичного показника за 2019 рік або 935935,0 тис. грн. Показник імпорту планується збільшити в 2023 році на 59% у порівнянні до фактичного показника за 2019 рік, або на суму 1531,1 тис. грн. Основне завдання, що необхідно здійснити на підприємстві стабілізувати грошовий потік від зовнішньоекономічної діяльності.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

За результатами проведеного дослідження можна зробити наступні висновки:

1. Світовий агропромисловий ринок має постійну тенденцію до зростання. Основними продуктами споживання світового ринку є зернові культури – це товарна група, яка є перспективною для ринку України.

2. Основними перевагами українського продукту є те, що він вирощується у вигідних природно-кліматичних умовах, а це здешевлює вартість створення продукту. Цей чинник зумовлює формування умов для виготовлення високоякісної продукції, яка може постачатися до різних країн світу за незначних транспортних витрат, оскільки Україна знаходиться у зручному транспортному розташуванні відносно основних країн-покупців.

3. Компанія займається постачанням продукції рослинництва та вітчизняні та зарубіжні ринки. Компанія збільшує вартість капіталу, однак не дивлячись на це, працювати за рівномірної прибутковості не вдається через велику кількість непередбачуваних витрат, які можуть змінювати прибутковість від 2 до 20%.

4. На конкурентоспроможність підприємств, що виходять на зовнішні ринки впливає велика кількість різних чинників. За результатами аналізу міжнародної економічної діяльності визначено, що більшою мірою на діяльність підприємства впливає наявність стабільного ринку збуту.

5. Аналіз ефективності міжнародної економічної діяльності ТОВ «АГРОФІРМА «РОЗДОЛЬНЕ» показав, що вона є нестабільною, що свідчить про те, що підприємство налагодило співпрацю з країнами на основі попередніх домовленостей із замовниками. За результатами діяльності протягом 5-ти років виявлені більш рентабельні та менш рентабельні роки, однак в цілому за даними останнього року показники ефективності є високими по всіх товарних групах та по всіх країнах, що свідчить про високий рівень організації міжнародної економічної діяльності.

6. Для того, щоб виграти конкурентну боротьбу досліджуваному підприємству потрібно буде покращити якість готової продукції. Зокрема, потрібно працювати із виробниками якісної продукції, яка відповідає стандартам та нормам ЄС. Окрім необхідного сертифікату EUR.1 потрібно буде отримати додаткові сертифікати, які дозволять більш тісно працювати із європейськими покупцями. Для того, щоб реалізувати задумане необхідно провести чітку процедуру із отримання дозвільної документації.

7. Відсутність необхідних сертифікатів є не єдиною проблемою на шляху до ринку ЄС. Необхідно створювати продукт за доступною ціною, який зможе створювати конкуренцію основним вітчизняним експортерам зерна та кукурудзи. Зазначимо, що на сьогодні підприємство має дещо завищену ціну на готовий продукт, яку можна знизити шляхом оптимізації логістичних витрат.

8. Компанія має достатньо ресурсів, щоб забезпечити чіткий графік доставки та працювати із такою кількістю продукції, яка буде замовленою. Принцип доставки точно в необхідний термін можна реалізувати завдяки встановленню та використанню логістичних систем контролю, що дозволяють знизити витрати на доставку щонайменше на 20%.

9. За результатами досліджень компанія зможе підвищити рентабельність експорту додатково на 4%, і тримати даний рівень впродовж 3-х наступних років.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Конкуренція у міжнародному бізнесі: навчально-методичний комплекс з дисципліни / Уклад. В.В. Зеліч (Яцко). – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2015. – 76 с.
13. Борисенко З.М. Конкурентна політика держави як фактор розвитку економіки України: Моногр. – К.: Таксон, 2004. – 344 с. – С. 17.
14. Антимонопольна діяльність: Підручник / В.Д. Лагутін, Л.С. Головка, Ю.І. Крегул та ін.; За ред. проф. В.Д. Лагутіна. – К.: КНТЕУ, 2005. – 580 с. – С. 29–30.
15. Портер Майкл. Конкурентная стратегия: Методика анализа отраслей и конкурентов / Майкл Портер; Пер. с англ. – 3-е изд. – М.: Альпина Бизнес Букс, 2007. – 453 с.
16. Макдоналд М., Данбар Я. Сегментирование рынка: Практическое руководство. – М.: Изд-во «Дело и сервис», 2002. – 288 с.
17. Кретов И.И. Организация маркетинга на предприятии: Практическое пособие. – М.: Юристъ, 2001. – 96 с.
18. Фатхутдинов Р.А. Стратегическая конкурентоспособность: Учебник. – М.: ЗАО «Изд-во «Экономика», 2005. – 504 с.
19. Хруцкий В.Е., Корнеева И.В. Современный маркетинг: настольная книга по исследованию рынка. – М.: Финансы и статистика, 2002. – 528 с.
20. Томпсон А.А. Стратегический менеджмент: концепции и ситуации для анализа / А.А. Томпсон, А.Дж. Стрикленд. 17-е изд. Пер. с англ. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2007. – 928 с.
21. Кириченко О.А. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: Навч. пос. – К.: Знання-Прес, 2002. – 384с.
22. Дідківський М.І. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: Навч. пос – К.: Знання, 2006. – 462с.
22. Волинець І.П. Сутність та види стратегій конкуренції при виході на зовнішні ринки – Всеукраїнська наукова Інтернет-конференція «Монетарні і фінансові аспекти стабільного економічного розвитку». – Тернопіль, 2018.

23. Annual population. Faostat. Food and Agriculture Organization of the United Nations. [Електр. рес.] – Режим доступу URL: <http://www.fao.org/faostat/en/#data/> ФОА (дата звернення: 02.09.2020).

24. Organic farming statistics. Eurostat. [Електр. рес.] – Режим доступу URL: https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Organic_farming_statistics (дата звернення: 27.09.2020).

ДОДАТКИ

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерського
1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

Підприємство ТОВ «Агрофірма «Роздолльне»	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Територія	за	
Організаційно-правова форма господарювання приватна	ЄДРПОУ	
Вид економічної діяльності	за КОПФГ	
Середня кількість працівників	за КВЕД	
Адреса, телефон 02094, м.Київ, Дніпровський район, ВУЛИЦЯ ГНАТА ХОТКЕВИЧА, будинок 12, офіс 177		
Одиниця виміру: <i>тис. грн. без десяткового знака</i>		
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):		
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		
за міжнародними стандартами фінансової звітності		

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12. 2015р.**

Форма № 1		Код за ДКУД	1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	10489,5	11473
первісна вартість	1001	22925	25390,75
накопичена амортизація	1002	12435,5	13917,75
Незавершені капітальні інвестиції	1005	5225,5	30038,75
Основні засоби	1010	1430119,25	1388579,5
первісна вартість	1011	1524306	1580927,25
знос	1012	94186,75	192347,75
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
підприємств	1030	7549,5	588698,25
інші фінансові інвестиції	1035	1623739,25	1623725,25
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	30717,75	69881
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	3107840,75	3712395,75
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	874014,75	633627,75
Виробничі запаси	1101	241949,75	90657
Незавершене виробництво	1102	335417,25	248206
Готова продукція	1103	295482,25	293391
Товари	1104	1165,5	1373,75
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги		2230217,5	834053,5
первинна вартість	1126	0	0
резерв сумнівних боргів	1127	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	49281,75	14364
з бюджетом	1135	394135	800350,25
у тому числі з податку на прибуток	1136	264253,5	721469
розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	5440,75	5314,75
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	172726,75	139966,75
Готівка	1166	10,5	15,75
Рахунки в банках	1167	172716,25	139951
Витрати майбутніх періодів	1170	60389	73270,75
Інші оборотні активи	1190	34200,25	22457,75
Усього за розділом II	1195	3820405,75	2523405,5
Баланс	1200	6928246,5	6235801,3
вибуття		1300	

Продовження Додатку А

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	38680,25	38680,25
Капітал у дооцінках	1405	583828	520898
Додатковий капітал	1410	156343,25	425,25
Резервний капітал	1415	13286	13286
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	938715,75	72327,5
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	3,5
Усього за розділом I	1495	1730853,25	645620,5
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	90818	80358,25
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	50641,5	60462,5
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	39772,25	40733
Пенсійні зобов'язання	1505	35682,5	42868
Усього за розділом II	1595	177142	183688,75
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	2466474,5	3244297
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	1454887	755629
товари, роботи, послуги	1615	789880	742171,5
розрахунками з бюджетом	1620	18674,25	3935,75
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	7497	6637,75
розрахунками з оплати праці	1630	16014,25	14325,5
за одержаними авансами	1635	254035,25	184345
за розрахунками з учасниками	1640	12572	454639,5
Поточні забезпечення	1660	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	217	511
Усього за розділом III	1695	5020251,25	5406492
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1700	6928246,5	6235801,3

Керівник

Головний бухгалтер

Підприємств

ТОВ «Агрофірма «Роздольне»
(найменування)Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ	

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за **12 місяців** **2015** р.**ЗВЕДЕНИЙ**

Форма N 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	4755642,5	6908699
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестраховання	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3124415)	(4140253,25)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий:			
прибуток	2090	1631227,5	2768445,75
збиток	2095	( )	( )
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	28675,5	99032,5
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		
Адміністративні витрати	2130	(122279,5)	(113319,5)
Витрати на збут	2150	(249978,8)	(255410,75)
Інші операційні витрати	2180	(103549,3)	(33397)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	1184095,5	2465351
збиток	2195	( )	( )
Дохід від участі в капіталі	2200	6795,25	8435
Інші фінансові доходи	2220		
Інші доходи	2240	14	
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	(481834,5)	(371549,5)
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )
Інші витрати	2270	(5024,25)	(2138,5)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	704046	2100098
збиток	2295	( )	( )
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-127929	-442729
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	576117,5	1657369
збиток	2355	( )	( )

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445	4910,5	11704
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	4910,5	11704
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	932,75	2404,5
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	5843,25	14108,5
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	581960,8	1671477,5

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	2301629,75	3425992,5
Витрати на оплату праці	2505	401339,75	398088,25
Відрахування на соціальні заходи	2510	148781,5	147694,75
Амортизація	2515	104420,75	96411
Інші операційні витрати	2520	597035,25	537405,75
Разом	2550	3553207	4605592,25

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерськ
1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

Підприємство ТОВ «Агрофірма «Роздольне»	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Територія	за	
Організаційно-правова форма господарювання приватна	за СДРПОУ	
Вид економічної діяльності	за КОПФГ	
Середня кількість працівників	за КВЕД	
Адреса, телефон 02094, м.Київ, Дніпровський район, ВУЛИЦЯ ГНАТА ХОТКЕВИЧА, будинок 12, офіс 177		
Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака		
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці): за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку за міжнародними стандартами фінансової звітності		

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2016р.**

Актив	Код рядка	Код за ДКУД 1801001	
		На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	11473	9917,25
первісна вартість	1001	25390,75	25618,25
накопичена амортизація	1002	13917,75	15701
Незавершені капітальні інвестиції	1005	30038,75	1800,75
Основні засоби	1010	1388579,5	1782305
первісна вартість	1011	1580927,25	1798123,25
знос	1012	192347,75	15818,25
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: підприємств	1030	588698,25	696624,25
інші фінансові інвестиції	1035	1623725,25	1623725,25
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	69881	49546
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	3712395,75	4163918,5
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	633627,75	411684
Виробничі запаси	1101	90657	89173
Незавершене виробництво	1102	248206	252642,25
Готова продукція	1103	293391	68348
Товари	1104	1373,75	1520,75
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	834053,5	664118
первинна вартість	1126	0	0
резерв сумнівних боргів	1127	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	14364	27251
з бюджетом	1135	800350,25	826894,25
у тому числі з податку на прибуток	1136	721469	792946
розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	5314,75	14456,75
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	139966,75	168689,5
Готівка	1166	15,75	5,25
Рахунки в банках	1167	139951	168684,25
Витрати майбутніх періодів	1170	73270,75	60607,75
Інші оборотні активи	1190	22457,75	1342,25
Усього за розділом II	1195	2523405,5	2175043,5
вибуття	1200		
Баланс	1300	6235801,3	6338962

Продовження Додатку В

Пасив	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	38680,25	38680,25
Капітал у дооцінках	1405	520898	840549,5
Додатковий капітал	1410	425,25	425,25
Резервний капітал	1415	13286	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	72327,5	-3855442,5
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	3,5	0
Усього за розділом I	1495	645620,5	-2975787,5
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	80358,25	162666
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Інші довгострокові зобов'язання	1515	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	60462,5	53637,5
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	40733	35007
Пенсійні зобов'язання	1505	42868	36524,25
Усього за розділом II	1595	183688,75	252827,75
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	3244297	6001885,75
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	755629	946454,25
товари, роботи, послуги	1615	742171,5	600657,75
розрахунками з бюджетом	1620	3935,75	2751
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	6637,75	3512,25
розрахунками з оплати праці	1630	14325,5	8527,75
за одержаними авансами	1635	184345	501641
за розрахунками з учасниками	1640	454639,5	454083
Поточні забезпечення	1660	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	210
Інші поточні зобов'язання	1690	511	542199
Усього за розділом III	1695	5406492	9061921,75
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	6235801,3	6338962

Керівник

Головний бухгалтер

Підприємств

ТОВ «Агрофірма «Роздольне»
(найменування)Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 12 місяців 2016 р.

ЗВЕДЕНИЙ

Форма N 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	2388928,5	4755642,5
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестраховання	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1628443)	(3124415)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий:			
прибуток	2090	760485,25	1631227,5
збиток	2095	( )	( )
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	15037,75	28675,5
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		
Адміністративні витрати	2130	(121714,3)	(122279,5)
Витрати на збут	2150	(182057,8)	(249978,75)
Інші операційні витрати	2180	(185977,8)	(103549,25)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	285773,25	1184095,5
збиток	2195	( )	( )
Дохід від участі в капіталі	2200	6760,25	8435
Інші фінансові доходи	2220	11541,25	6760,25
Інші доходи	2240	14	
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	(428711,3)	(481834,5)
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )
Інші витрати	2270	(16065)	(5024,25)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290		712432
збиток	2295	(3999090)	( )
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-127929	-127928,5
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350		584503,5
збиток	2355	(4127018)	( )

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	456797,3	
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445	9969,75	4910,5
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	466767	4910,5
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	83769	932,75
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	550536	5843,25
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-3576482	590346,75

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1023576,75	2301629,75
Витрати на оплату праці	2505	305814,25	401339,75
Відрахування на соціальні заходи	2510	108801	148781,5
Амортизація	2515	105444,5	104420,75
Інші операційні витрати	2520	881042,75	597035,25
Разом	2550	2424679,25	3553207

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерськ
1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

Підприємство ПАТ» Українська автомобільна корпорація» філія Автомобільний Центр Київ»	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ
Територія	за	
Організаційно-правова форма господарювання приватна	за КОПФГ	
Вид економічної діяльності	за КВЕД	
Середня кількість працівників		
Адреса, телефон 02094, м.Київ, Дніпровський район, ВУЛИЦЯ ГНАТА ХОТКЕВИЧА, будинок 12, офіс 177		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака		
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці): за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку за міжнародними стандартами фінансової звітності		

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2017р.**

Форма № 1		Код за ДКУД	1801001
Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	9917,25	8156,75
первісна вартість	1001	25618,25	25572,75
накопичена амортизація	1002	15701	17416
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1800,75	1191,75
Основні засоби	1010	1782305	1671496,75
первісна вартість	1011	1798123,25	1797999
знос	1012	15818,25	126502,25
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції: підприємств	1030	696624,25	725796,75
інші фінансові інвестиції	1035	1623725,25	1593046
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	49546	94575,25
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	4163918,5	4094263,25
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	411684	412093,5
Виробничі запаси	1101	89173	85466,5
Незавершене виробництво	1102	252642,25	310780,75
Готова продукція	1103	68348	15779,75
Товари	1104	1520,75	66,5
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	664118	930693,75
первинна вартість	1126	0	0
резерв сумнівних боргів	1127	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	27251	67007,5
з бюджетом	1135	826894,25	796999
у тому числі з податку на прибуток	1136	792946	708981
розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	14456,75	17776,5
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	168689,5	180797,75
Готівка	1166	5,25	0
Рахунки в банках	1167	168684,25	180797,75
Витрати майбутніх періодів	1170	60607,75	7348,25
Інші оборотні активи	1190	1342,25	283,5
Усього за розділом II	1195	2175043,5	2412999,75
Баланс	1200	6338962	6507263
	вибуття		
	1300		

Продовження Додатку Д

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	38680,25	38680,25
Капітал у дооцінках	1405	840549,5	769805,75
Додатковий капітал	1410	425,25	425,25
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-3855442,5	-8463465,5
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Усього за розділом I	1495	-2975787,5	-7654554,25
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	162666	154890,75
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Цільове фінансування	1525	0	535,5
Довгострокові забезпечення	1520	53637,5	57814,75
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	35007	37700,25
Пенсійні зобов'язання	1505	36524,25	45603,25
Усього за розділом II	1595	252827,75	258844,25
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	6001885,75	9815209,25
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	946454,25	1516005,75
товари, роботи, послуги	1615	600657,75	671280,75
розрахунками з бюджетом	1620	2751	3454,5
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	3512,25	1433,25
розрахунками з оплати праці	1630	8527,75	11032
за одержаними авансами	1635	501641	862592,5
за розрахунками з учасниками	1640	454083	453990,25
Поточні забезпечення	1660	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	210	148,75
Інші поточні зобов'язання	1690	542199	567826
Усього за розділом III	1695	9061921,75	13902973
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1700	6338962	6507263

Керівник

Підприємств

ТОВ «Агрофірма «Роздольне»
(найменування)Дата (рік, місяць, число)
за ЄДРПОУ

КОДИ

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

ЗВЕДЕНИЙ

за 12 місяців 2017 р.

Форма N 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	1916754	2388928,5
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестраховання	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1458805)	(1628443,25)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий:			
прибуток	2090	457948,75	760485,25
збиток	2095	( )	( )
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	9394	15037,75
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		
Адміністративні витрати	2130	(157143)	(121714,25)
Витрати на збут	2150	(148804,3)	(182057,75)
Інші операційні витрати	2180	(140085,8)	(185977,75)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	21309,75	285773,25
збиток	2195	( )	( )
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	4812,5	11541,25
Інші доходи	2240		
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	(4698404)	(4287113,25)
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )
Інші витрати	2270	(3601,5)	(16065)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290		
збиток	2295	(4675883)	(4005863,75)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	5857,25	11929,75
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350		
збиток	2355	(4670026)	(3993934)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		456797,25
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445	10659,25	9969,75
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	10659,25	466767
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	1918	83769
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	12577,25	550536
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-4657448	-3443398

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	1132530	1023576,75
Витрати на оплату праці	2505	298576,25	305814,25
Відрахування на соціальні заходи	2510	84959	108801
Амортизація	2515	113650,25	105444,5
Інші операційні витрати	2520	1036232,75	881042,75
Разом	2550	2665948,25	2424679,25

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерськ
1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

Підприємство ТОВ «Агрофірма «Роздольне»	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Територія	за	
Організаційно-правова форма господарювання приватна	ЄДРПОУ	
Вид економічної діяльності	за КОПФГ	
Середня кількість працівників	за КВЕД	
Адреса, телефон 02094, м.Київ, Дніпровський район, ВУЛИЦЯ ГНАТА ХОТКЕВИЧА, будинок 12, офіс 177		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака		
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці):		
за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку		
за міжнародними стандартами фінансової звітності		

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2018р.**

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	8156,75	7700
первісна вартість	1001	25572,75	26220,25
накопичена амортизація	1002	17416	18520,25
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1191,75	1169
Основні засоби	1010	1671496,75	2296386,75
первісна вартість	1011	1797999	2316842,5
знос	1012	126502,25	20455,75
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
підприємств	1030	725796,75	1289263,5
інші фінансові інвестиції	1035	1593046	773370,5
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	94575,25	38309,25
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	4094263,25	4406199
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	412093,5	1272526,5
Виробничі запаси	1101	85466,5	422693,25
Незавершене виробництво	1102	310780,75	703687,25
Готова продукція	1103	15779,75	66827,25
Товари	1104	66,5	79318,75
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги		930693,75	560894,25
первинна вартість	1125		
резерв сумнівних боргів	1126	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	67007,5	67151
з бюджетом	1135	796999	251006
у тому числі з податку на прибуток	1136	708981	246345,75
розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	17776,5	184789,5
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	180797,75	900254,25
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	180797,75	900254,25
Витрати майбутніх періодів	1170	7348,25	17262
Інші оборотні активи	1190	283,5	11837
Усього за розділом II	1195	2412999,75	3265720,5
вибуття	1200		
Баланс	1300	6507263	7671919,5

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	38680,25	38680,25
Капітал у дооцінках	1405	769805,75	1301450,5
Додатковий капітал	1410	425,25	427
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-8463465,5	-10279057,3
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Усього за розділом I	1495	-7654554,25	-8938499,5
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	154890,75	260534,75
Довгострокові кредити банків	1510	0	0
Цільове фінансування	1525	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	57814,75	74744,25
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	37700,25	32994,5
Пенсійні зобов'язання	1505	45603,25	48440
Усього за розділом II	1595	258308,75	383719
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	9815209,25	13980751,75
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	1516005,75	0
товари, роботи, послуги	1615	671280,75	642131
розрахунками з бюджетом	1620	3454,5	5927,25
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	1433,25	3232,25
розрахунками з оплати праці	1630	11032	13119,75
за одержаними авансами	1635	862592,5	584970,75
за розрахунками з учасниками	1640	453990,25	453869,5
Поточні забезпечення	1660	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	148,75	514,5
Інші поточні зобов'язання	1690	567826	542183,25
Усього за розділом III	1695	13902973	16226700
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	6506727,5	7671919,5

Керівник

Головний бухгалтер

Підприємств

ТОВ «Агрофірма «Роздольне»

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

КОДИ

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)

ЗВЕДЕНИЙ

за 12 місяців 2018 р.

Форма N 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	4116432,25	1916754
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестраховання	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2089054)	(1458805,25)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий:			
прибуток	2090	2027378,5	457948,75
збиток	2095	( )	( )
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	13548,5	9394
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		
Адміністративні витрати	2130	(222764,5)	(157143)
Витрати на збут	2150	(183337)	(148804,25)
Інші операційні витрати	2180	(172653,3)	(140085,75)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	1462172,25	21309,75
збиток	2195	( )	( )
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	4886	4812,5
Інші доходи	2240		
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	(3118873)	(4698403,5)
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )
Інші витрати	2270	(2268)	(3601,5)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290		
збиток	2295	(1654083)	(4675882,75)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	24393,25	5857,25
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350		
збиток	2355	(1629689)	(4670025,5)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445	425,25	10659,25
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	425,25	10659,25
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	77	1918
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	502,25	12577,25
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-1629187	-4657448,25

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	2184176,75	1132530
Витрати на оплату праці	2505	336439,25	298576,25
Відрахування на соціальні заходи	2510	68197,5	84959
Амортизація	2515	113377,25	113650,25
Інші операційні витрати	2520	674486,75	1036232,75
Разом	2550	3376677,5	2665948,25

Додаток 1
до Національного положення (стандарту) бухгалтерськ
1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»

Підприємство ТОВ «Агрофірма «Роздольне»	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ
Територія	за ЄДРПОУ	
Організаційно-правова форма господарювання приватна	за КОПФГ	
Вид економічної діяльності	за КВЕД	
Середня кількість працівників		
Адреса, телефон 02094, м.Київ, Дніпровський район, ВУЛИЦЯ ГНАТА ХОТКЕВИЧА, будинок 12, офіс 177		
Одиниця виміру: тис. грн. без десятикового знака		
Складено (зробити позначку «v» у відповідній клітинці): за положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку за міжнародними стандартами фінансової звітності		

**Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31.12.2019р.**

Форма № 1

Код за ДКУД

1801001

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	7700	8832,25
первісна вартість	1001	26220,25	28479,5
накопичена амортизація	1002	18520,25	19647,25
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1169	1179,5
Основні засоби	1010	2296386,75	2177252
первісна вартість	1011	2316842,5	2335312
знос	1012	20455,75	158060
Інвестиційна нерухомість	1015	0	0
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0
Довгострокові фінансові інвестиції:			
підприємств	1030	1289263,5	1289263,5
інші фінансові інвестиції	1035	773370,5	773370,5
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	38309,25	77
Відстрочені податкові активи	1045	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0
Усього за розділом I	1095	4406199	4249974,75
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1272526,5	1615909,75
Виробничі запаси	1101	422693,25	595610,75
Незавершене виробництво	1102	703687,25	521248
Готова продукція	1103	66827,25	419604,5
Товари	1104	79318,75	79446,5
Поточні біологічні активи	1110	0	0
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	560894,25	410581,5
первинна вартість	1126	0	0
резерв сумнівних боргів	1127	0	0
Дебіторська заборгованість за розрахунками:			
за виданими авансами	1130	67151	86733,5
з бюджетом	1135	251006	253316
у тому числі з податку на прибуток	1136	246345,75	246345,75
розрахунків	1145	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	184789,5	199500
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	900254,25	1264651,5
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	900254,25	1264651,5
Витрати майбутніх періодів	1170	17262	34562,5
Інші оборотні активи	1190	11837	3601,5
Усього за розділом II	1195	3265720,5	3868856,25
Баланс	1200	7671919,5	8118831

Продовження Додатку Л

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований капітал	1400	38680,25	38680,25
Капітал у дооцінках	1405	1301450,5	1170470
Додатковий капітал	1410	427	427
Резервний капітал	1415	0	0
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	-10279057,3	-11017716,5
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	-892,5
Усього за розділом I	1495	-8938499,5	-9809031,75
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	260534,75	232468,25
Довгострокові кредити банків	1510	0	6284393,5
Цільове фінансування	1525	0	0
Довгострокові забезпечення	1520	74744,25	143687,25
Довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	32994,5	34958
Пенсійні зобов'язання	1505	48440	91747,25
Усього за розділом II	1595	383719	6752296,25
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	13980751,75	9035206,25
Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0
товари, роботи, послуги	1615	642131	500328,5
розрахунками з бюджетом	1620	5927,25	6198,5
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
розрахунками зі страхування	1625	3232,25	3209,5
розрахунками з оплати праці	1630	13119,75	13629
за одержаними авансами	1635	584970,75	605095,75
за розрахунками з учасниками	1640	453869,5	453831
Поточні забезпечення	1660	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	514,5	15718,5
Інші поточні зобов'язання	1690	542183,25	542349,5
Усього за розділом III	1695	16226700	11175566,5
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
Баланс	1900	7671919,5	8118831

Керівник

Головний бухгалтер

Підприємств

ТОВ «Агрофірма «Роздольне»
(найменування)

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

КОДИ

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за 12 місяців 2019 р.

ЗВЕДЕНИЙ

Форма N 2

Код за ДКУД

1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	4045058,5	4116432,25
Чисті зароблені страхові премії	2010		
Премії підписані, валова сума	2011		
Премії, передані у перестраховання	2012		
Зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013		
Зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014		
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2456456)	(2089053,75)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070		
Валовий:			
прибуток	2090	1588602,75	2027378,5
збиток	2095	( )	( )
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105		
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110		
Зміна інших страхових резервів, валова сума	2111		
Зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112		
Інші операційні доходи	2120	18536	13548,5
Дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2121		
Дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122		
Дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123		
Адміністративні витрати	2130	(283690,8)	(222764,5)
Витрати на збут	2150	(305921)	(183337)
Інші операційні витрати	2180	(102109)	(172653,25)
Витрат від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю	2181		
Витрат від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182		
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	915418	1462172,25
збиток	2195	( )	( )
Дохід від участі в капіталі	2200		
Інші фінансові доходи	2220	45605	4886
Інші доходи	2240		
Дохід від благодійної допомоги	2241		
Фінансові витрати	2250	(1800073)	(3118872,75)
Втрати від участі в капіталі	2255	( )	( )
Інші витрати	2270	(582,75)	(2268)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275		
Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290		
збиток	2295	(839632,5)	(1654082,5)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	17610,25	24393,25
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305		
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350		
збиток	2355	(822022,3)	(1629689,25)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400		
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405		
Накопичені курсові різниці	2410		
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415		
Інший сукупний дохід	2445	-58079	425,25
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-58079	425,25
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	10454,5	77
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-47624,5	502,25
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	-869647	-1629187

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	2281427,75	2184176,75
Витрати на оплату праці	2505	394156	336439,25
Відрахування на соціальні заходи	2510	85030,75	68197,5
Амортизація	2515	139648,25	113377,25
Інші операційні витрати	2520	666944,25	674486,75
Разом	2550	3567207	3376677,5